

Dünya Ve Türk Tarihinde Demokrasi

– Baki · 22 Mart 2011

Demokrasi halkın kendi kendisini yönetmesidir.Yani bir bakıma halk egemenliğinin yönetime yansımasıdır.Halkın ülkeyi yönetenleri kendi özgür iradelerine göre seçebilmesidir.

Dünyada demokrasi adına atılan ilk adım 1215'te İngiltere'de imzalanan Magna Carta'dır.Magna Carta'ya göre kral kimseden gereksiz yere vergi alamayacak, herkese mahkemeler açık olacak ve kimseyi sürgüne gönderemeyecek.Böylece ilk kez özgürlük ve adalet te sağlanmış oldu.Daha sonra Avrupa'da Rönesans ve Reform hareketleriyle demokrasi etkisini hızla göstermiş oldu.1789 Fransız İhtilali ile halk hareketleri ortaya çıkmıştır.

Türk tarihinde ilk demokrasi atılımı 1808'de Osmanlı Devleti'nde imzalanan Sened-i İttifaktır.Bu belgeye göre padişahın hakları sınırlanmıştır.İl genel meclisinde halkın ileri gelenleri sayılan ayanlara geniş haklar tanınmıştır.1839'da Tanzimat ve 1856'da İslahat Fermanları ile demokrasi ve özgürlük alanlarında hızla ilerlemeler kaydedilmiştir.

29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla demokrasi ilkesi ilk kez anayasaya ilave edilmiştir.

1924'te Şeyh Sait İsyanı ve 1926'daki Menemen Olayı Türkiye Cumhuriyeti'nde demokrasiye vurulan ilk darbelerdir.Türk demokrasisi bu darbeler neticesinde 1950'ye kadar tek parti sistemi ile yönetilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nde ileri demokrasinin geliştirilmesi için parti denemeleri yapılmıştır.Türkiye Cumhuriyeti'nde Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan sonra kurulan parti Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'dır.Daha sonra 1926'da Serbest Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur.Bu partilerin zamanla cumhuriyete karşı gelenlere destek vermeleri sonucu partiler kapatılmıştır.

1950'de Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle Türkiye hem çok patili hayata geçmiş hem de çağdaş demokrasi çatısı altında güçlenmiştir.

Türkiye'de demokrasiye ivme kazandıran en önemli siyasi oluşum Cumhuriyet Halk Partisi'dir.Çünkü Türkiye Cumhuriyeti bu partinin kurmaylarının çabalarıyla kurulmuş ve ilke inkılapları bu parti anayasaya koymuştur.

Günümüzde ise dünyada demokrasinin geliştiği ülke saysak parmakla sayabiliriz.Çünkü birçok ülke krallık ya da oligarşi ile yönetiliyor.Dünyada sadece Amerika ve Avrupa kıtasında birkaç ülkede demokrasi ve insan hakları vardır.

EMRE BAKI